

ΘΡΑΚΙΚΗ
ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΕΤΗΣΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΘΡΑΚΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1897

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

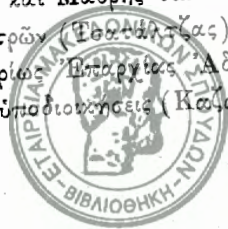

Η ΕΠΑΡΧΙΑ

40 ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

(Πληθυσμός, ἠθῆ, ἔθιμα καὶ γλωσσικὰ ἰδιώματα).

ΤΟ ἀπαρτίζον τὴν ἐπαρχίαν Σαράντα Ἐκκλησιῶν διαμέρισμα περιλαμβάνει 14 πόλεις καὶ κωμοπόλεις καὶ 222 χωρία, ἐν οἷς 45 ἐπαύλεις (τσιφλίκια) καὶ ἀριθμῆ σήμερον, ὡς ἐκ τῶν προσφάτως ἐκ Βουλγαρίας καὶ Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας κατελθόντων προσφύγων Ὀθωμανῶν 170,000 ψυχάς. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες ἀνέρχονται εἰς 80,000, οἱ δὲ Ὀθωμανοὶ εἰς 50,000, οἱ Βούλγαροι εἰς 38,000 καὶ οἱ Ἑβραῖοι μετ' ὀλιγίστων Ἀρμενίων εἰς 2.000 ψυχάς. Ὑπάγεται εἰς τὴν Νομαρχίαν Ἀδριανουπόλεως καὶ ὀρίζεται βορειοανατολικῶς μὲν ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας καὶ Μαύρης θαλάσσης, νοτίως δὲ ὑπὸ τῶν Ἐπαρχιῶν Μετρών (Ἐθναίτης) καὶ Ῥαιδεστοῦ καὶ δυτικῶς ὑπὸ τῆς κυρίως Ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως. Διαίρεται δὲ εἰς ἑπτὰ ὑποδιοικήσεις (Καζάδες) τὴν τῆς Ἀγα-

θουπόλεως, Τυρνόβου, Μηδείας, Βιζύης, Λουλέ-Βουργάζ (Ἄρκαδιουπόλεως) Βαβὰ-Ἐσκί (Καβύλης ἢ Βουργουδου-σοῦ) καὶ τὴν τῆς ὁμωνύμου Σαράντα-Ἐκκλησιῶν (πάλαι Ἡρακλείας) μετὰ τῶν δῆμων (ναχιγιέδων) Κοφτσάζ καὶ Βουνάρ Χισσάρ (Βρύσεως).

Ἐκ τῶν 170,000 ψυχῶν, αἱ μὲν 100,000 ἀνήκουσιν εἰς τὴν γεωργικὴν τάξιν, αἱ δὲ λοιπαὶ 70,000 εἰς τὴν τῶν ἀμπελουργῶν, βιομηχανῶν, τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν.

Τὸ διαμέρισμα περιλαμβάνει ἑκτασιν μῆκους μὲν 125 χιλιαμέτρων ἦτοι 24 ὥρῶν, πλάτους δὲ 105 χιλιαμέτρων ἦτοι ὥρῶν 20, ἀνερχομένην εἰς 20,000,000 στρέμματα, ὧν ἓν ἑκατομ. κατέχουσιν αἱ πόλεις καὶ τὰ χωρία ἀποτελοῦντα τὴν κτηματικὴν τῶν κατοίκων περιουσίαν, 3 ἑκατομ. οἱ ἐναλλάξ καλλιεργούμενοι ἀγροί, ἀμπελοι, κῆποι κτλ. 7 ἑκατομ. ἀπασαι αἱ ιδιόκτητοι τῶν πόλεων, κωμοπόλεων χωρίων καὶ ἐπαύλεων βοσκαὶ καὶ δυνάμεναι αἱ ἡμίσεις περίπου νὰ μετατραπῶσιν εἰς καλλιεργησίμους γαίας, 2 ἑκατομ. αἱ ἐνοικιαζόμεναι κυβερνητικαὶ βοσκαί, 1 1/2 ἑκατομμύριον τὰ πετρώδη μέρη καὶ 5 ἑκατομμύρια τὰ δάση, ὧν τὸ τέταρτον ἰδιωτικά, χρησιμεύοντα ἐπίσης καὶ ὡς βοσκαί.

Οἱ ἀροτῆρες βόες, δι' ὧν καλλιεργοῦνται οἱ ἀγροὶ ἀνέρχονται εἰς 25,000 ζεύγη. τὰ δὲ τῆς κτηνοτροφίας ζῶα εἰς 8000 βουβάλους, 25,000 βόας, 7000 ἵππους, 8000 ὄνους, ἄλλους τόσους χοίρους, εἰς 450,000 πρόβατα καὶ εἰς 150,000 αἴγας ἀμφοτέρων τῶν γενῶν, ἀναλόγως δὲ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ κατοικίδια πτηνὰ περὶ τὰς 500,000. Τὰ ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἐπαρχίᾳ παραγόμενα καταναλισκόμενα καὶ ἐξαγόμενα προϊόντα εἰσὶ τὰ ἑξῆς

Εἶδη Σιτηρῶν Παραγωγῆ Κατανάλωσις καὶ σπορὰ Ἐξαγωγῆ

Σῖτος κοιλὰ	1,000,000	800,000	200,000
Κριθῆ »	570,000	490,000	80,000
Βρώμη »	400,000	325,000	75,000
Ρέβι »	50,000	50,000	
Ἄραβόσιτος	400,000	340,000	60,000
Σίκαλις »	650,000	550,000	100,000
Καναρόσπ.»	200,000	6,000	194,000
Λινόςπρ. »	30,000	1,500	28,500
Κέγγρος καὶ Σήσαμον	20,000	500	19500
Τὸ ὅλον Κοιλὰ	3,320,000	2,563,000	750,000

Ἐκ δὲ τῶν ὀσπρίων περὶ τὰς 800,000 ὀκάδας φασόλια, 100,000 ρεβύνθια λάθυρον καὶ φακὴν, 300,000 κυάμους 800,000 κρόμμυα καὶ 120,000 κάρυα καὶ ἀμύγδαλα. Παράγει ἐπίσης περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον ὀκάδας τυροῦ ὧν τὰς 600,000 ἐξάγει εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ μέρος εἰς Ἀλεξάνδρειαν, περὶ τὰς 100,000 ὀκάδας βουτύρου διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, καὶ περὶ τὰς 600,000 ἑκ. μαλλία καὶ 80,000 ἑκ. αἰγότριχας, ἐν ὧν τὰς 200,000 ἑκ. ἐξάγει εἰς Γαλλίαν, καθὼς καὶ 30,000 ἀρνοδέρματα, ἴσης ποσότητος ὀλακοδέσματα, 20,000 προβατοδέρματα, ἄλλα τόσα αἰγοδέρματα, 60,000 λαγοδέρματα, 1,000 βουβαλοδέρματα, 1,200 βωοδέρματα, καὶ περὶ τὰς 30,000 γουναρικὰ ἄλωπέκων, κουναδίων, κουνελλίων, βίδρων καὶ τῶν τούτοις συγγενῶν, ἀπάντων καλῆς ποιότητος. Σπουδαίαν ἐπίσης παράγει ποσότητα οἴνων, ἀνερχομένων κατὰ μέσον ὄρον ἔτησίως εἰς 140,800 ἑκατόλιτρα. Τὴν ἐπὶ τοῦ εἶδους τούτου πρῶτην θέσιν κατέχει ἡ πόλις Σαράντα-Ἐκκλησιαί, παράγουσα κατὰ μέσον ὄρον περὶ τὰς 80,000 ἑκατόλιτρα καὶ ἐν ἐπιτυχῇ εἰσοδείᾳ 100,000, ἐν ὧν τὰ δύο τρίτα μαύρους

καὶ τὸ ἐν τρίτον λευκοῦς· κατόπιν ἔρχονται αἱ περίξ αὐτῆς κωμοπόλεις Σκοπός, Γένα, καὶ τὰ χωρία Καβακλῆ, Καραχηδῆρ, Καρακότς καὶ Ἡρακλεῖτσα, παράγουσαι περὶ τὰς 30,000 ἑκατόλιτρα ἐν οἷς 6,000 λευκῶν οἴνων πᾶσα δὲ ἡ λοιπὴ Ἐπαρχία περὶ τὰς 30,000 ἑκατόλιτρα τὸ πλεῖστον λευκῶν οἴνων πρὸς ἴδιαν κατανάλωσιν.

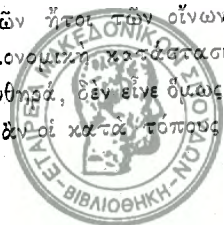
Ἐκ τῶν ἀνωτέρω οἴνων μόνον οἱ τῶν Σαράντα-Ἐκκλησιῶν εἰσιν ἐμπορεύσιμοι καὶ ἐξήγοντο πρὸ πέντε ἐτῶν πάντες σχεδὸν εἰς Γαλλίαν μὲ καλὰς τιμὰς· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ νέου βαρυτάτου δασμοῦ, ἔπαυσαν εἰσαγόμενοι, διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ εἰς Βουλγαρίαν, ὥστε ἕκτοτε μετὰ δυσκολίας ἐξοδεύονται εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Ἀδριανούπολιν καὶ εἰς τὰς γειτονεϊκὰς ἐπαρχίας ἢ μεταποιῶνται εἰς πνευματώδη ποτὰ καὶ κονιάκ, ἀλλ' εἰς τιμὰς ἐξηυτελισμένας καὶ μόλις καλυπτούσας τὰς καλλιεργητικὰς δαπάνας καὶ τοὺς φόρους αὐτῶν· κατὰ συνέπειαν οἱ καλλιεργηταὶ περιῆλθον εἰς πενίαν καὶ ἤρξαντο σκεπτόμενοι περὶ ἐκρίζωσης αὐτῶν, καὶ ἐπίκειται, ὡς μὴ ἔχοντων ἐτέρου πόρου ζωῆς, τῶν γαιῶν των ἄλλως μὴ ἐπιδεχομένων τὴν καλλιέργειαν ἄλλων ἐπικερδῶν προϊόντων εὐκόλως, ἢ πλήρη οικονομικὴ καταστροφῆτων, ἐὰν δὲν ληφθῶσι μέτρα προστατευτικὰ ὑπὸ τῆς Ὀθωμ. Κυβερνήσεως, ἥτοι, ἔνθεν μὲν ἢ ἐν μέρει αὐξήσις τοῦ λαμβανομένου δασμοῦ ἐπὶ τῶν ξένων πνευματωδῶν ποτῶν, ἔνθεν δὲ ἢ ἐλάττωσις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐγχωρίων καὶ ἡ δικαία αὐτῶν φορολογία.

Ἡ μικρὰ ἐγχώριος βιομηχανία καὶ τὰ ὀλίγα βιοποριστικὰ ἐπαγγέλματα καὶ ἐργαζομένη, διατηροῦνται κατὰ τὰ ἀνεκαθεν ἀπαραμείωτα καὶ ἰδίως ἐν τοῖς χωρίοις, πάντα δὲ τὰ πρὸς ἐνδυμασίαν ἐπιτηδεύονται αἱ γυναῖκες καὶ ἐφοδιάζονται αὐτὰ ἐκ τῶν ἰδίων προϊόντων, ὀλίγα δὲ προμηθεύονται ἐκ

τοῦ ἐξωτερικοῦ κυρίως νήματα, πανικὰ καὶ τσίτσια καὶ ἄλλα τινα πρὸς ἐνδυμασίαν, πλεῖστοι δὲ οἰκογένειαι τὰ ἀναγκαιῶντα αὐταῖς ἀσπρόρρουχα καὶ τὰ διὰ τὴν ἐπίπλωσιν τῶν οἰκιῶν τῶν ἀπαιτούμενα ὑφάσματα κατεργάζονται μόναι ἢ προμηθεύονται ἐκ τῆς ἐγγωρίου βιομηχανίας, ἧς τ' ἀξιολογώτερα εἶδη εἰσι τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ὑφαντικὴν (δίμητα, ῥιγωτά, χρωματιστά, ψηφωτά, σκουλωτά, χειρόμακτρα, ὑποκάμισα, συνδόνοι, τραπεζομάνδουλα, στρώματα, παραπετάσματα, τάπητες ποικίλων χρωμάτων καὶ σχεδίων, κιλίμια, χράμια, προσκεφάλαια, φλανέλλαι) οὐχὶ δὲ ὀλίγα καὶ εἰς τὴν ποικιλτικὴν καὶ πλεκτικὴν προγενεστέραν καὶ νέας ἐποχῆς.

Ἄπαν τὸ μικρὸν ἐμπόριον τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς εὐρίσκεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, διὰ τοῦτο δὲ ἡ οἰκονομικὴ αὐτῶν κατάστασις ἐν γενικῇ συγκρίσει πρὸς τὴν τῶν συνοίκων λαῶν εἶναι καλλιτέρα· παραβαλλομένη ὅμως μὲ τὴν πρὸ τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου, εἶναι πολὺ ὑποδεεστέρα ἔνεκα τοῦ ἔκτοτε περιορισθέντος καὶ ὀλογνὲν μαραινόμενου ἐμπορίου, συνεπεῖα τῆς δημιουργηθείσης νέας πολιτικῆς καὶ χωρογραφικῆς μεταβολῆς διὰ τῆς ἀνεδρύσεως τῆς Βουλγαρίας καὶ Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, καὶ τῆς κατὰ καιροὺς ταρασσομένης ὑπὸ ληστῶν δημοσίου ἀσφαλείας, ἐξ ἧς κατὰ τὸ πλεῖστον ζημιοῦνται οἱ ὁμογενεῖς, οἵτινες καὶ ὡς τῆς ἔκτοτε εἰσχωρησάσης πολυτελείας, ἀπέβαλον τὴν πρώτην εὐμάρειαν αὐτῶν καὶ ὑποφέρουν μεγάλως, μετὰ δέους ἀτενίζοντες εἰς τὸ μέλλον ἔνεκα τῆς ἀζητησίας τῶν προϊόντων αὐτῶν ἢτοι τῶν οἴνων καὶ σιτηρῶν.

Καίτοι δὲ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν κατοίκων δὲν εἶναι ὡς πρότερον ἀνθηρὰ, δὲν εἶνε ὅμως καὶ ἀπελπιστικὴ· θὰ ἦτο δὲ καλλιτέρα, ἐν οἷς κατὰ τὸν τρόπον Διοικηταὶ κατέβαλ-

λον πλειοτέραν μέριμναν καὶ ἔθετον τέρμα εἰς τὰς διαπρα-
 τομένας ὑπὸ κατωτέρων τινῶν ὑπαλλήλων, καὶ κυρίως ὑπὸ
 τῶν κοινοτικῶν εἰσπρακτόρων (Καψιμάλληδων) παρὰ τὰς
 καλὰς προθέσεις τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως, κατα-
 χρήσεις, ἀπαγορεύοντες αὐτοῖς τὴν εἰς ἀκατάλληλον σκοπί-
 μως ἐποχὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων, πρὸς πληρωμὴν τῶν
 ὁποίων ἀναγκάζουν τοὺς κατοίκους νὰ προπωλῶσι τὰ προϊ-
 όντα των εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς ἢ νὰ καταφεύγουν εἰς το-
 κογλύφους, καὶ αὐστηρῶς τιμωροῦντες τοὺς καταχραστὰς
 τούτους διὰ τὰς ἀδίκους καὶ πρὸς ἴδιον ὄφελος φορολογίας
 τὰς ἰσοδυναμούσας μὲ τὸ τριπλάσιον πολλάκις τῶν νομίμων
 φόρων, ὅτινες σχετικῶς δὲν εἶνε βαρεῖς.

Πάντα τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν χρειώδη καὶ ἐμπορευ-
 ματα οἱ κάτοικοι προμηθεύονται τὰ μὲν ἀποικιακὰ καὶ λοι-
 πὰ τρῶφιμα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ Ραιδεστοῦ καὶ ἐν μέρει ἐκ
 Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως, τὰ δὲ βιομηχα-
 νικὰ καὶ λοιπὰ ἐμπορεύματα ὧν τὰ πλεῖστα Αὐστριακὰ καὶ
 Γερμανικὰ ὡς εὐωνότερα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, εἰσάγον-
 τες ταῦτα διὰ τῆς πόλεως Σαράντα-Ἐκκλησιῶν, ἣτις θεω-
 ρεῖται ἡ μεγαλητέρα καὶ ἡ κεντρικωτέρα ἀποθήκη τῆς
 Ἐπαρχίας, καὶ διὰ τῶν κωμοπόλεων Βιζύης, Λουλὲ-Βουρ-
 γάζ καὶ Βαβὰ-Ἐσκι, τῶν συγκοινωνουσῶν μὲ τοὺς παρα-
 κειμένους αὐταῖς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς, ὡς καὶ διὰ τῶν
 ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσῃ λιμένων Μηδείας, Θυνιάδος, Ἀγα-
 θουπόλεως καὶ Βασιλικῶν δι' ὧν ἐξάγουν εἰς Κωνσταντινού-
 πολιν καὶ Ῥωμυλίαν καὶ ἀρκετὴν ξυλείαν καὶ τσίρους ξυ-
 λάνθρακας καὶ τινὰ ἄλλα εἶδη σαρπῶν ἰχθύων.

Δυστυχῶς ἡ Ἐπαρχία αὕτη μεσόγειος οὐσα τὸ πλεῖστον
 καὶ στερουμένη ἀσφαλῶν λιμένων εἰς τὴν παραλίαν καὶ
 παραγωγικῶν τόπων, δὲν ἔχει οὐδεμίαν συναλλαγὴν μετὰ

τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου. Ἀλλὰ πρωτίστην αἰτίαν θεωρῶ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἐκεῖθεν καὶ ἐντεῦθεν ἐπιμόνου ἀποπείρας καὶ δοκιμῆς ἐπὶ εἰδῶν τινῶν ἅτινα φρονῶ ὅτι δύνανται νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν ταύτην καὶ νὰ ἀποβῶσι σὺν τῷ χρόνῳ ἐπικεροδέστατα. Τοιαῦτα δὲ εἶνε τὰ ἔλαια, αἱ ἐλαῖαι τὰ κατεργασμένα δέρματα Σύρου, τὰ σῦκα, οἱ σάπωνες, Ζακύνθου καὶ Ἐλευσίνος, καὶ τὰ ὑφάσματα Πειραιῶς ὡς καὶ τινὰ εὖωνα ἔργα ζωγραφικῆς.

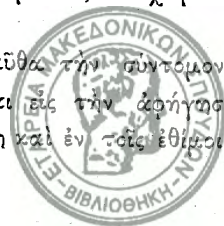
Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς χωρογραφικῆς παραγωγικῆς καὶ ἐμπορικῆς καταστάσεως. Ἦδη προβαίνω εἰς σύντομον ἐξιστόρησιν τῆς πνευματικῆς. Οἱ εἰς 80,000 ἀνερχόμενοι Ἕλληνες, ἔχουσιν 60 ἐκκλησίας, 4 μικρὰ μοναστήρια καὶ 20 ἐξωκλήσια, καὶ διατηροῦσιν ἓν Ἡμιγυμνάσιον, μίαν πλήρη Ἀστικὴν Σχολὴν, δύο Ἑλληνικὰς σχολὰς, 58 Δημοτικὰς καὶ Γραμματοδιδασκαλεῖα, ἓν Παρθεναγωγεῖον, 17 Νηπιοπαρθεναγωγεῖα, καὶ ἓν Νηπιαγωγεῖον μετὰ 99 διδασκάλων καὶ βοηθῶν καὶ 4,400 περίπου μαθητῶν καὶ 1,200 μαθητριῶν, δαπανῶντες διὰ τὴν συντήρησιν των 3,600 λίρ. ὀθωμανικ. καὶ εἰσπράττοντες τὰ πλεῖστα ἐξ ἐκκλησιαστικῶν χρημάτων καὶ ἐξ ἐκτάκτων εἰσφορῶν καὶ ἐκ διδάκτρων.

Ἐφ' ἧς συνθήκας ὁμῶς λειτουργοῦσι τὰ σχολεῖα δὲν ἐκπληροῦν τὸν ἀληθῆ προορισμὸν των καὶ ἐν πολλαῖς χωλαίνουσι. Οἱ δὲ Ὀθωμανοὶ ἀνερχόμενοι εἰς 50,000 ἔχουσι Τζαμία καὶ Τεκέδες 110, καὶ διατηροῦσιν ἓν Γυμνάσιον (Ἰδαδιέ), μίαν Ἀστικὴν Σχολὴν (Ρουστιέ), ἓν Παρθεναγωγεῖον, τέσσαρας Δημοτικὰς Σχολὰς, καὶ 36 Γραμματοδιδασκαλεῖα μετὰ 44 διδασκάλων 1,240 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀτελεῖ, καὶ διατηρούμενα ἐκ βακουφικῶν καὶ κυβερνητικῶν χρημάτων. Οἱ δὲ Βούλγαροι

ἀνερχόμενοι εἰς 38.000 ἔχουσι 45 Ἐκκλησίας καὶ διατηροῦσι 4 Δημοτικὰς σχολὰς, δύο Παρθεναγωγεῖα, καὶ 28 Γραμματοδιδασκαλεῖα, ἐξ ἐκκλησιαστικῶν καὶ τοῦ κομητάτου χρημάτων καὶ ἐκ διδασκτρων εἰς σιτηρά, μετὰ 39 διδασκάλων καὶ 1200 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν· ἀλλὰ καὶ τούτων τὰ σχολεῖα, ἐκτὸς τῶν ἐν Σαράντα-Ἐκκλησίαις καὶ Τυρνόβω, ὀνόματι μόνον ὑφίστανται. Οἱ δὲ Ἑβραῖοι ἀριθμοῦντες 1550 ψυχὰς ἔχουσι μίαν συναγωγὴν μεθ' ἐνὸς Σχολείου καὶ ἐνὸς Παρθεναγωγείου μὲ τρεῖς διδασκάλους καὶ μὲ μαθητὰς καὶ μαθητριάς 120, διατηρούμενα ὑπὸ τῆς Alliance Universelle.

Οἱ Θράκες τοῦ διαμερίσματος τούτου ὡς καὶ πάντες οἱ λοιποὶ, κατάγονται ἐκ τῆς αὐτῆς τῶν Ἀρίων φυλῆς μὲ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐκ τῆς γραμμῆς τοῦ Ἰάφεθ, ἀνήκουσι δὲ εἰς τὸν κλάδον τῶν Ἀγριάνων μαρτυρούμενον ὑπὸ τοῦ μέχρι τῆς σήμερον φέρετος τὴν ὀνομασίαν των ποταμοῦ Ἀγριάνη τουρκιστὶ Ἐργεγε, ὅστις πηγάζει ἀπὸ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Βυζίης βουνὰ καὶ διαρρέων μεγάλην ἔκτασιν τῆς Θράκης χύνεται εἰς τὸν Ἐβρον ποταμὸν καὶ ἐκ τοῦ παρὰ τὴν Ῥοδόπην κατοικοῦντος λαοῦ καὶ φέροντος ἐπίσης σήμερον τὸ ὄνομα Ἀγριάνιδες ἢ Ἀχριάνιδες, κυρίως ὅμως ἐκ τῶν σωζομένων ἀρχαίων ἠθῶν καὶ ἐθίμων, δημοδῶν, ἀσμάτων, καὶ διηγημάτων ἐν τῇ γλώσῃ τοῦ Θρακικοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ὀνομάτων πολλῶν πόλεων καὶ χωρίων, καὶ ἐκ τῶν εἰς διάφορα μέρη σωζομένων ἐπὶ ἀρχαίων τινῶν ἐρειπομένων βωμῶν, φρουρίων, καὶ τύμβων, ἐπιγραφῶν καὶ ἐπιτυμβίων, ὧν χάριν συντομίας παραλείπω τὴν ἀπαρίθμησιν.

Συμπληρῶν ἐνταῦθα τὴν συντόμον ἱστοριογεωγραφικὴν περιγραφὴν, ἔρχομαι εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσῃ καὶ ἐν τοῖς ἐθίμοις καὶ ἤθεσι τῶν κα-

ταίων. Κατὰ πρῶτον περὶ τῶν σωζομένων ἀρχαίων ἑλλη-
νικωτάτων λέξεων ἀνερχομένων εἰς χιλίας περίπου, ἐκτὸς
τῶν ἀναγομένων εἰς τὰ γεωργικά, τεκτονικά, ὑφαντουργικά,
λεπτουργικά καὶ σιδηρουργικά ἐργαλεῖα, ἐξ ὧν ὀλίγας τι-
νας μόνον θὰ ἀναφέρω τὰς ἐξῆς· «Φηγοῦμαι, Ἀρχιούμαι,»
«Κατακρίνω, Διαλαλῶ, Ποπεύω, Χωρατεύω, Χωλοσκάνω,»
«Συτηρηγούμαι, Νιάζομαι, Νουνίζω, Ξαυγιζω, Ξανανιόνω,»
«Ἐοκλονίζω, Σπαράζω, Χαύτω, Καρτερῶ, Χουγιάζω,»
«Πλαγιάζω, Πορεύω, = ζῶ, Ξηροκατπίνω, Μελανιάζω,»
«Κυττάζω. Μὲ συνεσέπκε, Τὶ ἔπκεε, Βουλῆθηκε, Σωφρονί-»
«σκει, Συκρατῆθηκε, Σπαργάνσε, Κορόθηκε, Ἐάστερος, Φλι-»
«θερός, Διμασμένος, Φρένα, Ἀρμάρι, Πινακωτὴ καὶ Πο-»
«λολό = Ἀπολολός.» Ἄλλὰ καὶ εἰς τὰς δεισιδαιμονίας αὐ-
τῶν, μαντείας, πανηγύρεις, τελετάς, γάμους γεννήσεις, χο-
ροὺς, γυμνάσματα παιδιάς, αἰνίγματα, παροιμίας, δημῶδη
ἄσματα, νανουρίσματα παραμύθια καὶ εἰς τὰς οἰκιακὰς συν-
θηείας, ἀπαντῶνται πολλαὶ ὁμοιότητες μὲ τὰς ἀρχαίας ἑλ-
ληνικὰς ὡς τοιαύτας δὲ ἀναφέρω τινὰς ὡς ἀκολουθῶς πρὸς
ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων μου καὶ παραλλη-
λισμῶν.

Περὶ δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων.

Πιστεύω εἰς τὴν οἰωνοσκοπίαν καὶ ἴδια εἰς τὴν δι' ὁμο-
πλάτης τῶν ζώων καὶ πτηνῶν, δι' ἧς προλέγουσιν τὸ μέλ-
λον οἰκογενείας κοινότητος ἢ πόλεως. Τοὺς κρωγμοὺς τοῦ
νυκτοκόρακος, ὄρνιθος, τὴν κλαυθιερὰν φωνὴν τῆς γλαυ-
κὸς καὶ τοῦ κυνός, θεωροῦν κακούς οἰωνούς καὶ προμηνιοντας
θάνατον ἢ δυστυχήματα. Τὴν γέννησιν τεράτων μικροσκο-

πικῶν ὤων, τὴν αἰφνηθίαν ἐμφάνισιν ἐν καιρῷ ὁδοιπορίας ὄφως λαγωῦ ἀλώπεκος κτλ. καὶ τὴν παρ' αὐτῶν περικοψιν τοῦ ὁρόμου, ἐπίσης ἔχουν ἐπὶ κακοῦ, ὡς ἐπίσης τὸν τρυγμὸν στύλου οἰκίας, τὴν ἐμφάνισιν μυρμηγκῶν ἐξεχομένων αὐτῆς, ἀκρίδων ποντικῶν, πελαργῶν καὶ στρουθίων ἐκτάκτως πολλῶν, τὴν ἐμφάνισιν ἐκτάκτων φαινομένων καὶ οὐρανίων σωμάτων, καὶ τὰς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. Πολλοὶ πιστεύουν εἰς τὴν μετεμψύχωσιν, κατὰ δὲ τὴν παραμονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κλύδωνος ἐν ταῖς χωρίσις παραθένουν εἰς τὰς τριόδους τροφάς. Ἄν δίδουν φωτῆν νύκτα ἢ ὀξύδιον μὴ φύγει ἡ εὐτυχία των, καὶ μεταχειρίζονται διαφόρων εἰδῶν φυλακτῆρια. Χαρακτηριστικὸν ἐπίσης εἶνε ἡ ἀναθεμάτισις κακοῦ τινος ἀνθρώπου ἐν ταῖς χωρίσις διὰ τοῦ σχηματισμοῦ λοφίσκου ἔξωθεν τοῦ χωρίου ἐπὶ διαβατικῆς ὁδοῦ ἐκ πετρῶν. ὡς ῥίπτουν οἱ συγχωρεῖται καὶ οἱ διαβάται τῶν πέριξ ἀναθεματίζοντες αὐτὸν, τὸν λοφίσκον δὲ τοῦτον ὀνομάζουν α' Ἀνάθεμα» ἰσοδυναμοῦν μὲ ἐξωστρακισμὸν καθότι ὁ ἀναθεματιζόμενος δὲν δύναται πλέον νὰ μένη ἐκεῖ. Ὅμοίως πιστεύουσι καὶ τὰ φαντάσματα, στοιχῆα, καὶ δαιμόνια, ἅτινα ἀπαντῶνται εἰς τὰ ὄρη, βουνά, δάσει, ποταμούς, ἐξοχικὰ φρέατα, εἰς ἐρείπια πύργων καὶ φρουρίων, εἰς σπήλαια καὶ σκοτεινὰ ὑπόγεια οἰκιῶν, καὶ παριστάνουν ταῦτα ὡς λαμβάνοντα μορφήν γιγάντων, πηγᾶσων, σφιγγός, ἀνθρωποτεράτων καὶ πτερωτῶν ζώων.

Πιστεύουν εἰς τοὺς Βρυκόλακας, οὓς παριστάνουν ὡς τουλούμια πλήρη αἵματος καὶ παραγομένους ἀποθνήσκοντας κακοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰς τοὺς Καλικαντζάρους τοὺς ἐμφανιζομένους συνήθως ὡς δεξάζουν κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Θεοφανείων, καὶ εἰς τὴν προσοποποίησιν τῶν ἐπιδημικῶν ἀσθενειῶν, λαμβανουσῶν διαφόρους μορφὰς δυσει-

δῶν καὶ ἀγρίων γραιῶν, ἀποδεκατιζουσῶν τοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς δὲ Δράκους, Λάμιες, καὶ Τοπακάδες παριστάνουν κατὰ τὸ ἥμισυ ἀνθρώπους καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ὄφεις ἢ ζῶα καὶ τοὺς θεωροῦν ὡς φύλακας ἐν ταῖς ἔρσειν ἀποκρήμνις χαράδραις καὶ σπηλαίοις, καὶ καταδόθραις, κεκρυμμένων θησαυρῶν, τοὺς ὁποίους ὅταν βραχοῦν λέγουσιν ὅτι τοὺς ἐξάγουσιν καὶ τοὺς στεγνώνουν εἰς τὸν ἥλιον, καὶ τότε μόνον τοὺς παραχωροῦσιν εἰς τοὺς εὐτυχεῖς θνητούς, ὅταν οὗτοι ἀνεύρουν τὸ εἶδος τῆς θυσίας εὐχαριστοῦνται οἱ Δράκοι. Πιστεύουσιν πρὸς τούτοις ἐκ τῶν Νεραΐδας ἢ Νεραΐδας, αἵτινες δοξάζουσιν ὅτι ἐμφανίζονται παρὰ τὰς συσκίους ὄχθας τῶν ποταμῶν, ἔνθα μετὰ τὸ λούσιμον λευχειμονοῦσαι ἤγυμναὶ καὶ λυσίκομοι χρορεύουσιν ἢ κλαίουσι: ταύτας οἱ διαβαίνοντες δὲν πρέπει νὰ πλησιάσουσιν διότι ἀμέσως χάνονται, ἀλλ' οὔτε νὰ παραμείνουν ἐπὶ πολὺ διότι διὰ τῶν θελγήτρων καὶ τῶν λιγυρῶν φωνῶν τῶν τοὺς ἀποκοιμῆζουσιν καὶ κλέπτουσιν τὰ ἐνδύματα τῶν, καὶ ἐνίοτε τοὺς καθιστοῦν διὰ βίου ἀλάλους διὰ νὰ μὴ τὰς μαρτυρήσουσιν, κυρίως δὲ ἐμφανίζονται εἰς τοὺς εὐειδεῖς, μεθ' ὧν συνέρχονται καὶ τὰ μὲν γεννώμενα ἄρρενα πνίγουσι, τὰ δὲ θήλεα ἀνατρέφουσιν καὶ τὰ κάμνουν Νεραΐδας.

Περὶ Γοητειῶν, Βασκανίας Μαντειῶν 'Ονειρῶν Καὶ 'Ενυπνίων.

Αἱ γοητεῖαι ἢ τὰ λεγόμενα γητεύματα καὶ μαντεῖαι παρὰ τῷ κατωτέρῳ λαῷ, κατέχουσιν τὴν πρώτην θέσιν καὶ τὰς ἐπαγγέλλονται κατὰ τὸ πλεῖστον γραιῖαι, διὰ τῶν διαφόρων δὲ ἐξορκισμῶν, ὡς ἐκείνων πιστεύεται ὅτι θεραπεύουσιν πᾶσαν νόσον διανοητικὴν ἢ σωματικὴν καὶ πᾶσαν μαλακίαν, ἐξομαλύνουσιν προσκόμματα ἐρωτικῶν ὑποθέσεων καὶ

ἐπιφέρουν πλήρη ἐκδίκησιν κατ' ἐχθρῶν ἢ συμφιλίωσιν κιν-
τῶν. Οἱ ἐξορκισμοὶ οὗτοι ἀπαγγέλλονται ὑπὸ διαφόρων
τύπων, τινὲς τῶν ὁποίων ἔχουν πολλήν τὴν σχέσιν μετὰ τοὺς
ἀρχαίους ὡς οἱ ἐξῆς μετὰ προοίμιον ὅπερ παραλείπω. Τὸν
»ὄχτρος τὸ Γίγαντα νὰ τὸν χάψ' ὁ Τάρταρος. «Τὴ χαῦ-
δεμὲν' Νεράϊδά σου, νὰ τὴν εὖρης στὸ πλευρὸς' κ' ἔξω
χάρος μέσα τύχες, δῶστε το καλὴν ὑγιᾶ, Δράκοντα νὰ τὸ
φυλάγη νὰ μὴν ἀρωστήσῃ πῶ. Ἐπίσης πιστεύουν καὶ εἰς
τὰ ἐνύπνια, διὰ τῆς ἐξηγήσεως τῶν ὁποίων ἐπιτυχάνουν
ἀνακάλυψιν κτυρυμμέων θησαυρῶν, καὶ μεγάλην σημασίαν
ἀποδίδουν εἰς τὰ ὄνειρα πρὸς ἐξηγήσιν τῶν ὁποίων κατα-
φεύγουν εἰς εἰδικούς ὄνειροσκόπους.

Περὶ Ἀρραβῶνων καὶ Γάμων,

Τοὺς ἀρραβῶνας πρὸ πεντηκονταετίας ἐτέλουν ἐπισήμως
διὰ τῆς μεταβάσεως τῶν συγγενῶν τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν οἰ-
κίαν τῆς νύμφης, συνοδευομένων ὑπὸ τοῦ ἱερέως τῆς ἐνο-
ρίας, μετὰ δὲ τὰς πρώτας φιλοφρονήσεις ἐκανόνιζον καὶ τὰ
προικια, καθὼς καὶ τὰ ἀνταλλασσόμενα μεταξὺ τῶν συγ-
γενῶν τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης ἅτινα δὲν ἦσαν πολυ-
δάπανα, ἀξιοσημείωτον δὲ ἦτο διότι ἐζητεῖτο καὶ ἡ συγ-
κατάθεσις τῆς νέας, οἱ δὲ γάμοι μετὰ παρέλευσιν χρόνου
τινὸς ἤρχιζον ἀπὸ τῆς τετάρτης, καθ' ἣν κορασίδες φίλαι
καὶ συγγενεῖς τῆς νύμφης μὴ ὀρφαναὶ, ἔλουν αὐτὴν ᾄ-
δουσαι καὶ ἐχόρευον τὸ προῖον, τὴν δὲ πέμπτην ἐζύμωνον
τοὺς ἄρτους καὶ ἔβαφον τὴν κόμην τῆς νύμφης καὶ τὴν Πα-
ρασκευὴν τὴν ἔλουν διὰ λουτροῦ καὶ τὴν ἐνέδουον ἐπίσης
ᾄδουσαι κατάλληλα ᾠδαί, ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς ἡμέρας
μέχρι τῆς Κυριακῆς μετεβαίνον εἰς προσκεκλημμένοι καὶ

ἔφραζον τοὺς γάμους, εἰς δὲ τὰ χωρία μετέβαινον ἅπαντες οἱ χωρικοὶ, χορεύοντες μὲ τὰ τύμπανα μὲ ὀλογέραν ἢ λύραν ἢ μὲ τὰ ἄσματα. Τὴν Κυριακὴν πρῶτῃ μετέβαινον μόνον οἱ νέοι εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης κομίζοντες τὰ νυμφικὰ δῶρα καὶ συνεχόρευον ἀποκλειστικῶς αὐτοὶ μετὰ τῶν προσκεκλημημένων κορασίδων, ὧν ἔκαμνον ἐκεῖ τὴν ἐκλογὴν· μετὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν των μετέβαινον τότε πάντες οἱ προσκεκλημημένοι καὶ παραλαμβάνοντες τὴν νύμφην ἐπορεύοντο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐνθα ἐτελεῖτο ἡ στέψις, καθ' ἣν ἔρραινεν ἡ σύντεκνος ὄρουσαν μεμιγμένην μετὰ χρυσῶν ψεκᾶδων ἐνῶ κατὰ τὴν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ἐξοδον, ὁ παράγαμβρος ἔρριπτεν εἰς τοὺς ἐκεῖ συνηθροισμένους παῖδας παράδες.

Ἡ νύμφη ἔφερεν ἐπὶ τοῦ προσώπου πορφυρὰν καλύπτραν (μούλωμα) καὶ κατὰ τὴν ἐκ τῆς πατρικῆς τῆς οἰκίας ἐξοδον ᾤφειλε ν' ἀποχαιρετήσῃ αὐτὴν δι' ὑποκλίσεως τρίς, ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ ἤρνεϊτο νὰ πράξῃ τοῦτο, πρὶν οἱ γονεῖς αὐτοῦ δωρήσωσιν αὐτῇ τι μετὰ δὲ τὴν ἐν αὐτῇ εἴσοδον κατόπιν ἐπίσης ὑποκλίσεως, τῇ προσεφέρετο ἐντὸς δίσκου ἄρτος μετὰ ἄλατος, εἰς οὗ ἐλάμβανε δύο βούκας καὶ τὴν μὲν μίαν προσέφερεν εἰς τὸν γαμβρὸν τὴν δὲ ἑτέραν ἔτρωγεν ἡ ἰδία· ἐπὶ τοῦ ἄρτου τούτου ἐπήγγυσον τὰ χρηματικὰ δῶρα των οἱ προσκεκλημημένοι, ἅπερ τὸ ἐσπέρας παρεδίδοντο εἰς τὴν νύμφην. Εἰς τὸν χορὸν ἅπαξ μόνον ἐλάμβανε μέρος καὶ ἔκαμνε τρεῖς γύρους, κατὰ δὲ τὸ δεῖπνον ἦτον ὑποχρεωμένη μετὰ τοῦ γαμβροῦ νὰ ἐγειρήται εἰς πᾶσαν πρόπασιν τοῦ συντέκνου καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν, καθ' ἣν ὥραν ἔμελλε νὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον τῇ προσεφέρετο ἐν κυδῶνι ὅπερ ἐδάγκανε. Ἐκ τοῦ ἐθίμου, τούτου ἔχει τὴν ἀρχὴν καὶ ἡ σωζομένη μέχρι τοῦδε ἡ παροιμία διὰ τὰς

συνερχομένας εἰς νόμιμον ἢ μὴ γάμον καὶ ἐγκυμονούσας, αὐτὰς ἀτάξασκε τὸ κυδῶνι». Μετὰ τὴν συνέντευξιν τῶν ὁ γαμβρὸς ἐξεκένωνεν ὄπλον ὡς σημεῖον τῆς ἐνώσεώς τῶν, καὶ τὸ πρῶτον ἐπέστελλοντο, ὡς ἐπίσημα ἀγγελτήρια εἰς τοὺς γονεῖς τῆς νύμφης, στραγάλια ἢ κουφέτα. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἡ νύμφη δὲν ὠμίλει καὶ ὀλίγον ἔτρωγε, καὶ μόνον μετὰ παρέλευσιν τούτων ἐγένετο κοινωνὸς εἰς τὰ τῆς νέας οἰκογενείας τῆς.

Ὅτε ἐπρόκειτο νὰ μεταφέρουν νύμφην ἔξωθεν, μετέβαινον οἱ προσκεκλημένοι μετὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν πατρίδα τῆς πρὸς παραλαβὴν αὐτῆς, κατὰ δὲ τὴν ἀνάβασίν τῆς ἐπὶ τῆς ἀνθοστολιστοῦ βωμάξεως ἔκλεπτόν τινες τὸν ζυγὸν ἢ ἓνα τῶν τροχῶν, ὃν παρέδιδον ἀφοῦ ἐλάμβανον δῶρον τι τότε ἢ συνοδεία ἀνεχώρει προηγουμένων τῶν νταουλίων καὶ ζουρνάδων καὶ ἐπομένων τῶν χορευτῶν, πρὸ δὲ τῆς ἀμάξεως τῶν μουσικῶν ὀργάνων αὐθημερὸν ἐξεκίνουον μηνυταὶ δρομεῖς πρὸς εἰδοποίησιν τῆς ἀφίξεως τῆς συνοδείας καὶ ὁ πρῶτος ἀφικόμενος ἐλάμβανε τὸ μεγαλύτερον δῶρον.

Ἄλλ' ὅλαι αὐταὶ αἰ συνήθειαι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀφ' ὅτου εἰσεχώρησεν ἡ πολυτέλεια καὶ τὰ τραχώματα, ἐγκατελείφθησάν καὶ τηροῦνται μόνον εἰς τὰ χωρία, ὀλίγαι δὲ εἰς τὰς κωμοπόλεις.

Κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνην αἱ γυναῖκες ἐορτάζουον τὰς λεγομένας Δρύμνες ἧτοι τὰς ἡμέρας τοῦ ἡλιοστασίου, ὡς καὶ τὰς ἐορτὰς τῶν ἀγίων Σπυρίδωνος καὶ Συμεῶν (Συμνογιόρτια) ἵνα μὴ γεννηθῶσι τὰ βρέφη μετὰ στίγματα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἢ σηματουμένα, κατὰ δὲ τὸν τοκετὸν θέτουον ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον τῆς λεχῶς ψαλίδα καὶ σάπωνα καὶ ἄλλα πρὸς ἀποδιώξιν πάσης ἀσθενείας, καὶ τὴν ἐμποδίζουον νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας τῆς ἐπὶ 40 ἡμέρας, καὶ δὲν ἀνοίγουον τὴν

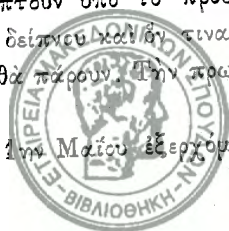
ἐξώθουραν κατὰ τὴν νύκτα, ἵνα μὴ προσβληθῆ ὑπὸ κακῶν δαιμόνων. Τὰ νεογέννητα κατ' οὐδένα λόγον ἐμπιστεύονται εἰς τροφούς, ἐκτὸς ἀνωτέρας ἀνάγκης, διὰ νὰ μὴ γίνωνται καχεκτικά καὶ ἀποκτήσουσιν ξένα ἐπιβλαβῆ ἔνστικτα. Αἱ τὴν λεγὼ ἐπισκεπτόμεναι κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἀφίνουσιν εἰς τὰ σπάργανα τοῦ νηπίου ἐκτὸς τῶν χρηματικῶν δώρων, τεμάχιον ἄρτου μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι χαρίζουσιν ὕπνον, καὶ τὸ φορτώνουσιν μὲ διάφορα φυλακτήρια κατὰ τοῦ ματιάσματος καὶ κατὰ τῶν ἀσθενειῶν.

Περὶ ἑορτῶν, πανηγύρεων καὶ κηδεσιῶν.

Κατὰ τὰς ἐν τοῖς χωρίοις πανηγύρεις τὰς τελουμένας ἐπ' ὀνόματι ἁγίου τινὸς προσφέρουσιν εἰς θυσίαν οἱ εὐπορώτεροι πρόβατα ἢ δαμάλεις ἐν εἶδη ἑκατόμβης, μετὰ δὲ τὸ ψήσιμον καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ ἱερέως νενομισμένας εὐχάς, τεμαχίζουσιν αὐτάς καὶ παραθέτουσιν εἰς κοινὴν τράπεζαν, καὶ, ἂν τοῦτο δὲν γείνη δυνατόν, διανέμουσιν ἀναλόγως μερίδας εἰς τοὺς μὴ παρακαθημένους, καὶ εἶτα παραδίδονται εἰς κοινὴν εὐωχίαν καὶ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς χοροὺς ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν τυμπάνων καὶ μουσικῶν ὀργάνων καὶ ἄσμάτων.

Τὴν παραμονὴν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου πάντες ἐφοδιάζονται μὲ δῶρα καὶ διασκεδάζουσιν καθ' ὅλην τὴν νύκτα, πιστεύουσιν δὲ ὅτι τὰ μεσάνυχτα ἀνοίγει ὁ οὐρανός, ὃν βλέπουσιν, καὶ ἀποκτοῦν τὰ δῶρα τῆς τύχης μόνον οἱ ἐξαιρετικῶς δίκαιοι, τὰ δὲ κοράσια κρύπτουσιν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν των τὴν πρώτην βουῖκαν τοῦ δείπνου καὶ ἂν τίνα νέον ὄνειρευθῶν πιστεύουσιν ὅτι ἐκεῖνον θὰ πάρουσιν. Τὴν προΐαν δὲ κόπτουσιν τὴν πῖταν.

Ἑορτάζουσιν τὴν 1ην Μαΐου ἐξέρχουνοι εἰς τὰς ἐξοχάς

καὶ ἐκ τῶν συλλεγομένων ἀνθέων ἀναρτοῦν εἰς τὰς θύρας τῶν, εὐάριθμοι δὲ γυναῖκες μεσαίας ἡλικίας περιφέρονται εἰς ἀσύχναστα μέρη τὴν νύκτα γυμναὶ καὶ κυλίνονται εἰς τὰ χόρτα πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ μυστηρίου τῆς μαγείας, κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κλύδωνος θέτουν ριζικάρια δοκιμάζοντες τὴν τύχην των.

Ὅταν ἀποθάνῃ τις τὸν κρατοῦν τοῦλάχιστον 24 ὥρας, κατὰ δὲ τὴν νύκτα παραμένουν οἱ πλησιέστεροι συγγενεῖς καὶ φίλοι· πρὸ πεντηκονταετίας προσελάμβανον καὶ μυρμηλογοιστρίας ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐπὶ τοῦ στόματος δὲ τοῦ νεκροῦ ἔθετον ἓνα ὄβολόν· ἀλλὰ καὶ ἡ συνήθεια αὕτη ἐγκατελείφθη καὶ μόνον εἰς τινα χωρία τηρεῖται, ὃ δακτύλιος ὁμως θεωρεῖται ἀπαραίτητος εἰς πάντας τοὺς νεκροὺς φέρων τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματός του καὶ τὴν χρονολογίαν τοῦ θανάτου του.

Περὶ γυμνασμάτων καὶ παιδιῶν.

Περὶ πολλοῦ ποιοῦνται ποιοῦνται τὴν παλαίστραν καὶ τὸν δρόμον ἰδίως οἱ νέοι, ὡς καὶ τοὺς ἱππικούς ἀγῶνας, ἐπίσης τὸ πῆδημα, τὸν δίσκον, τὴν σφενδόνην, τὸ βέλος, τὴν δι' αὐτοῦ ἢ δι' ἑπλου σκοποβολὴν καὶ τὰς ὁμάδας καὶ πρὸς τοὺς διακρινομένους ἀποδίδουν ἰδιαιτέραν στοργήν. Ἐκ δὲ τῶν γυμναστικῶν παιδιῶν παίζουν τὰς ἐξῆς.

Τὸν πόλεμον, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὁποίου διαιρούμενοι οἱ παίζοντες εἰς δύο ἰσάριθμα στρατόπεδα καταδιώκονται καθ' ὠρισμένους κανόνας, ἐκεῖνο δὲ ὅπερ ἤθελον αἰχμαλωτίσει τὸ ἕτερον μέχρι τοῦ τελευταίου ἔθεωρεῖτο νικητὴς καὶ ἠνάγκαζε τοὺς νικηθέντας νὰ τὸ μεταφέρῃ ἐπ' ὤμων θριαμβευτικῶς καὶ μετ' ἀλαλαγμῶν εἰς τὴν θέσιν του· μετ' ὅ-

λίγας δὲ παραλλαγὰς καὶ τὸν κλεφτοπόλεμον. Καθ' ἕτερον παιγνίδιον τὸ λεγόμενον *Λουτρὸν*, καθ' ὃ διαιροῦνται οἱ παίζοντες εἰς δύο στρατόπεδα ὧν τὸ ἓν διὰ κλήρου σχηματίζει ἄρθιον μὲ συνδεδεμένας χεῖρας καὶ προσκολλημένας τὰς κεφαλὰς ἓνα θόλον, ὃ δὲ ἄρχηγὸς αὐτοῦ κρατῶν σχοινίον δεκάπηχυ περίπου προδεδεμένον εἰς τὴν χεῖρα ἑνὸς τῶν ἀποτελοῦντων τὸν θόλον, περιτρέχει καὶ προφυλάσσει αὐτό, ἵνα μὴ οἱ ἀποτελοῦντες τὸ ἕτερον στρατόπεδον προχωρήσωσι καὶ καθαλλικεύσωσι τοὺς σχηματίζοντας τὸν θόλον· ἐννεῖται ὅτι οἱ τοῦ ἐναντίου στρατοπέδου προβάλλοντες ἀπὸ διάφορα σημεῖα, κατορθῶνουν νὰ ἀπατήσωσι τὸν φρουρὸν καὶ ἀναβαίνουν τοὺς ἄλλους, καὶ τότε μόνον χάνουν καὶ ἀντικαθίστουσι τὸ λουτρὸν οὗτοι, ὅταν τις ἐξ αὐτῶν πῆσι καὶ φεύγων κτυπηθῇ διὰ τῆς χειρὸς ἢ τοῦ ποδὸς τοῦ φρουροῦ.

Παίζουν πρὸς τούτοις τὰς λεγομένας *Καλλιτσας* ὡς ἐξῆς. Περὶ τοὺς εἴκοσι, ἐκτὸς τοῦ ἄρχηγοῦ, σκύπτουσι θέτοντες τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ κάμπτοντες τὰς κεφαλὰς των, σχηματίζουν εἰς ἴσα διαστήματα κύκλον μέγαν, ὃ δὲ ἱστάμενος ἄρχηγὸς μετὰ τὸ σύνθημα πηδᾷ διαδοχικῶς τοὺς ἄλλους· τούτου τὸ παράδειγμα, ἐγειρόμενοι κατὰ σειράν, ἀκολουθοῦν πάντες, καὶ τὸ πράττουν ἐκ περιτροπῆς καὶ ὅστις ἐν τῷ μεταξύ δὲν δυνηθῇ νὰ πηδήσῃ ἢ προσκόψῃ καὶ πῆσι, ἢ τὸν προφθάσει ὁ κατόπιν του καὶ τὸν κτυπήσῃ ἀποκλείεται, ὃ τελευταῖος δὲ μένων θεωρεῖται νικητὴς καὶ μετέφερεται πανηγυρικῶς ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἣτις τῷ ἀπονέμει παίνουσ.

Περὶ αἰνίγμάτων.

Τὰ αἰνίγματα συνήθως λέγονται *κόττιματα* ἀπὸ τὸ *Κοτ-*

τίζω=παίζω. Τοιαῦτα δὲ εἰσὶ τὰ ἐξῆς ἐκ τῶν πολλῶν.
 Πράσινος γεννήθηκα μαῦρος καταστήθηκα καὶ σταγάματα
 τὰ δόντια μ' κουνοῦνται. =Ευλοκέρατον.
 Χίλιοι μύργιοι καλογέρ' σ' ἓνα βάσο ντυλιμέν'. . =Ρόδον
 Τρυποτὸ μυργιότρυπο, καρτεῖ νερὸ καὶ πάγ' στήν πόλι. .
 =Σφουγγάρι
 Ἐχ' ἓνα ὄμορφο κουτί, πῶχει μέσα κατκατί, σάν πηγαίν'
 τὸ κατκατί τί τὸ θέλω τὸ κουτί =Ψυχὴ.
 Στὸ βουνὸ γεννήθηκα στὸ βουνὸ 'νετράφηκα, μ' ἔγραψε ἡ
 τύχη μου νὰ γλέπω κώλους καὶ μεργιᾶ. . . =Κατώφλιον
 Κοιλιά μὲ κοιλιά τὸ μακρὸ κᾶν' τῇ δουλιᾶ. . =Χειρόμυλος.
 Ἄφυχος ψυχὴ δὲν ἔχ' ψυχὴ πέρνει καὶ τρέχ'. . =Πλοῖον.
 Δάσκαλέ μου ἀγαθὲ ἔδειρές με κ' ἔφυγα, στὸ δρόμο ὅπου
 [πήγαινα μέγα θάμ' ἀπήντησα
 Εἶχε πέντε κεφαλὰς τέσσαρας ἐπινοᾶς χέργρια πόδια εἴκοσι
 καὶ δακτύλους ἑκατό,
 καὶ ἂν τὸ εὖρης δάσκαλε πάλι ξαναδεῖρε με. . =Λεῖψανον

Περὶ παροιμιῶν

Ὁ φίλος σου σάν εἶνε μέλ', μὴ τὸν φάγης ὅλον.
 Ὅτες βγάλ' ὁ γυιὸς σου γένια, ξυράφσε τὰ δικά σου.
 Σὲ παλιὸ χωριὸ κενούργια νομὴ μὴ κάνς.
 Πέ με μὲ πιὸν κάνς συναναστροφὴ νὰ σὲ πῶ πρὸς εἶσε.
 Τὶ σὲ λείπ' κασιδιᾶρ' μαργαταρέν' σκούφια.
 Παγ' ὁ ἄντρας μου στὸ μύλο νὰ καρτερέψω ἢ νὰ παντρευτῶ.
 Τῆς Γρηᾶς τὸν ἔπαινε ὁ ἀνήφορος τὸν δείχνει.
 Ὅποιος χτυπᾶ τὸν γαῖδαρά, ἀκούει τῆς πορδὲς του.
 Μαύρη τύχ' πούχες ἄντρα γιούλ' πνίγκαν καὶ σὺ ἦρσες.
 Μικρὸν κῶλον, δὲ ἔδειρες μεγάλον μὴ φοβερίζεις.

Τ' ἔδωκε ὁ Θεός· καὶ τί νὰ πάρ' ὁ Χάρος.
 Ὅλα πίκρα καὶ τοῦ ἀντροῦμ' ὁ θάνατος,

Περὶ εὐχῶν καὶ καταρῶν

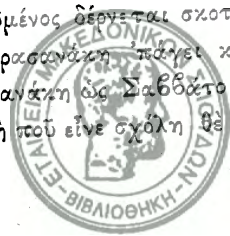
Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἀξιῶσ' νὰ γείνῃς πλούσιος καὶ Χατζῆς.
 Χῶμα νὰ πιάνῃς καὶ μάλαμα νὰ γίνεταί. Νάχης τ' Ἄ-
 βραάμ τὰ καλὰ καὶ νὰ πᾶς στὸν παράδεισο. Νὰ γείνῃς μέ-
 γαλος σὰν Ἕλληνας.

Κατάρα. Νὰ σὲ παρ' ὁ Χάρος. Νὰ σὲ πάρ' ἡ ὀργή τοῦ
 Θεοῦ. Νὰ βγάλῃ σταῖ αὐτί. Νὰ σὲ παρ' ἑκεῖνος ποῦ σ'
 ἐπλασε. Νὰ σκάσ' καὶ νὰ μπλατάξ'. Νάχης τ' ἀνάθεμα
 καὶ τὴν ὀργή. Περίδρομος νὰ σεῦρη. Μὲ τὸ πινάκ' νὰ ὀῶ.
 Νὰ κωσύρνεσαι. Νὰ ψοφήσ' καὶ νὰ βγῆς ἄλυωτος. Μάλαμα
 νὰ πιάνῃς καὶ χῶμα νὰ γίνεταί.

Περὶ δημοδῶν ἁσμάτων.

Ἐκ τῶν ποικίλων ἁσμάτων, ἅπερ ὑπάρχουσι παραθέτω
 τὰ κατωτέρω δύο.

Σηκώθηκε ἓνας καῦμένος μίαν αὐγὴ πρωτὴ
 Καὶ σὲ περιβόλι μπαίνει γιὰ νὰ διῆ καὶ νὰ χαρῆ
 Βρίσκει μιὰ μικρὴ πορτίτσα ἦτανε μισανοιχτὴ
 Τὴν σερβέτα τοῦ τὴν βγάζει καὶ τὴν διπλοχαιρετεῖ
 Κ' εἶπ' ἂν ἔνε ὀρισμός της δύο λόγια νὰ τῆς πῆ
 Κι' ἡ δουλεύτρα της τοῦ λέγει δὲν εἶς' ἄξιός γι' αὐτὴ
 Σὰν τ' ἄκουσε καῦμένος δέρονται σκοτώνεται
 Στὸ γιατρὸ στὸ Βρασανάκη πάγει καὶ γιατρεύεται
 Γιατρεψέ με Βρασανάκη ὡς Σαββάτο τὸ βραδύ
 Καὶ τὴν Κυργιακὴ ποῦ εἶνε σχολὴ θεὸ νὰ λάβω τὸ φιλι.

Ἐγὼ εἶμ' ἀπὸ τῆ Σμύρνη ἐνοῦ πραματευτῆ παιδί
 Ἄφκα τὴν πραμάτια μου κι' ἦρτα καν' τὸ δουλευτῆ
 Πέντε χρόνους τὴν δουλεύω τὴν σκληρότατη κυρᾶ
 Καὶ στοῦ νοῦ της δὲν τὸ ἔχει νὰ μὲ δώσ' ἑλευτεργιὰ
 Εἰς τὰ ἔξη βγαίνω ἔμπρός της μὲ μαχαίρι καὶ σπαθί
 Γιὰ μιὰ ἀγάπη πῶς πεθαίνω εἰς τὸν κόσμον θ' ἀκουστῆ
 Τότες βγαίνει μὲ φωνάζει ἔλα ἄνω δουλευτῆ.
 Μὲ τὸ σμαραγδένιο χεῖλι γιὰ νὰ λάβῃς τὸ φιλί.
 Ἐφῆς βραδὺ κατέβαινα ἔπ' ἓνα στενὸ σοκάκι
 Λιανοψυχάλιζ' ὁ Θεὸς καὶ ἓνας τραγουδοῦσε
 Καὶ ξύπνησε τὰ λάφια ἔπο μὲς ἀπ' τῆς μονῆς τους
 Καὶ ξύπνησε καὶ τὰ πουλιὰ τ' ἀηδόνια χελιδόνια
 Καὶ ξύπνησε τὸ δράκοντα μὲ τὴ δρακόντισσά του
 Ἐσηκώθη ὁ Δράκος νὰ τὸν φάγ' κι' ὄφγιός νὰ τὸν πινίξῃ
 Τί τραγουδῆς τὸ φλιθερὸ κι' ἀκούστηκε μεγάλο
 Καὶ ξύπνησε καὶ τὰ πουλιὰ τ' ἀηδόνια χελιδόνια
 Δὲν τραγουδῶ τὰ λάφια σου νούτε γιὰ τὰ πουλιὰ σου
 Μῆτε ἀκόμα καὶ γι' αὐτὰ τ' ἀηδόνια χελιδόνια
 Νούτε γιὰ σὲ τὸ Δράκοντα καὶ τὴ δρακόντισσά σου
 Μόν' τραγουδῶ γιὰ μιὰ ξανθή, ξανθή καὶ μαυρομάτα
 Ποῦ ξόδιασα στὴν πόρτα της ἐννιά πύργους ἀσήμι
 Καὶ δεκαπέντε μάλαμα κ' ὀχτῶ μαργαριτάρη
 Καὶ πάλι δὲν τὴν κύτταξα στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια
 Καὶ στοῦ λιγνοῦ της τὸ καλὸ καὶ τὸ χρυσὸ κορμὶ της

Περὶ νεγισμάτων.

Κοιμάται τ' Ἄργου τὸ παιδί τῆ βασιλέ' τ' ὀγγόνι
 Ποῦ τῶχει ἡ βασιλισσα καὶ στ' ὄνομά του ἴμονε
 Κοιμάται ποῦ νὰ τὸ χαρῶ καὶ νὰ τὸ ἰδῶ μεγάλο

Κοιμάται τὸ πουλάκι μου καὶ πῶς νὰ τὸ ξυπνήσω
 Νὰ πάρω διαμαντόπετρες νὰ τὸ πετροβολήσω
 Νὰ μεγαλώσης γιόκα μου νὰ κάνω τὴ χαρὰ σου
 Καὶ νὰ βγάλω καλεστάδες νὰ καλῶ διὸ ἐβδομάδες
 Καὶ φτωχοὺς δὲν θὰ καλέσω μόν' ἀρχόντους καὶ παππά
 [δεςκ' ὄλους τοὺς Δεσποτάδες
 Στὴ Βενετιὰ εἶν' τὰ βρῦχα σου στὴ Προῦσα τὰ προικιά σου
 Καὶ στὴ Κωνσταντινούπολιν τὰ διαμαντικιάσου.

Περὶ παραμυθίων.

Ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ καλησπέρα σας. Θὰ σᾶς πῶ
 ἕνα παραμῦθι τὸ κουκὶ καὶ τὸ ροβῦθ', θὰ σᾶς πῶ κι' ἄκόμα
 ἕνα τὴ παποῦ τὴ Πανεκέλα. Μιά φορά κι' ἕνα καιρὸ ἦταν
 ἕνας ἄνθρωπος καὶ πήγαινε στ' ἀμπέλιτου περπατιστός :
 στὸ δρόμο ἀντάμωσε τῆς τρεῖς τύχες καὶ δὲν τὸν ἄφηναν
 νὰ περάσ'. Ἡ μιὰ ἐκλωθε, ἡ ἄλλη τύλιξε τὸ νῆμα στ'
 ἀδράχτ' καὶ ἡ μικρότερη πολεμοῦσε μὲ τὸ ψαλιδ' νὰ τὸ
 κόψ', καὶ παρὰ πέρα φύλαγαν ἄγριοι δράκ' κι' ὁ Χάρος.
 Αὐτὸς σὰν εἶδε αὐτὸ τὸ φοβερὸ κακὸ λιποθύμησε. Ἡ τύχες
 τὸν ξελιγοθύμισαν, καὶ τὸν εἶπαν νὰ πηγαίν' γιατί φύλα-
 γάν ἄλλοι καὶ ἔγινε λάθος. Στὴ στιγμὴ ἔγεινε ἄφαντος·
 πῆγε δειλὰ δειλὰ στ' ἀμπέλ' του μᾶξωξε σταφύλια καὶ
 ἀπὸ ἄλλο δρόμο πήγαινε στὸ σπῆτ' του. Στὸ δρόμο ἤρε
 παιδιὰ ποῦ ἤθελα σκοτώσῃ ἕνα μεγάλο φεῖδι ποῦ πιασαν·
 αὐτὸ ἄμα τὸν εἶδε τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸ γλυτώσ' καὶ τὸν
 ἔταξε νὰ τὸν κάν' ἕνα καλὸ. Στὰ παρακαλέματα τὸ γλύ-
 τωσε, καὶ αὐτὸ τὸν ῥώτισε καλὸ θέλ' νὰ τὸν κάν'. 'κεῖ-
 νος εἶπε τίποτε δὲ θέλω. Μόν' αὐτὸ δὲ γίνονται, στέκα νὰ
 φτύσω στὸ στόμα σ' ἐγὼ γιὰ νὰ γνωρίζ' γούλες τῆς γλωσσῆς

ποῦ χωρατεύουν τὰ πουλιὰ καὶ τὰ θεργιά στοῦ κόσμου. Στὴν ἐπιμονὴ τοῦ φειδιοῦ ἄνοιξε τὸ στόματ' ἔφτυσε μέσα καὶ σὰν ἀστραπὴ διάβηκε, 'πῆγε κι' αὐτὸς στοῦ σπῆτ' του. Κεῖ ἦρε τὴ γυναῖκα πῶπλυνε κ' ἔκατσε κοντάτης. Κεῖ ποῦ μιλοῦσε μὲ αὐτὴν ἦρτε ἕνα περιστέρ' κόνεψε πὰ σ' ἕνα δέντρο τοῦ κήπου καὶ γουργούριζε καὶ ἤλεγε, «ὁ νοικοκύρς τοῦ σπητιοῦ νὰ ξέρ' ποῦ ἔχ' ἐδῶ στοῦ δέντρο ἕνα πιθάρ' φλουργιά, θὰ τὰ βγάλ' καὶ θὰ γέν' πλούσιος.» Στὰ λόγια αὐτὰ αὐτὸς ἔγλασε, καὶ ἡ γυναῖκα τ' τὸν ῥῶτσε τὴν αἰτία, καὶ ἐπειδὴς δὲν τῆς ἤλεγε, τὸν βίαζε μὲ θυμὸ νὰ τῆς τὴν πῆ· 'πέ τὰ πολλὰ αὐτὸς τὴν εἶπε. Γιὰ νὰ σὲ 'πῶ γυναῖκα αὐτὸ τὸ μυστικὸ χρειάζεται πρῶτα νὰ 'τοιμάσης τὰ σάβανα μ', γιχτι στὴ στιγμὴ θάποθάνω». Ἡ γυναῖκα τ' νόμιζε πῶς τῶλεγε γιὰ περίπαιγμα, καὶ ἅμα τελείωσε τὴν πλὺς' ετοίμασε τὰ σάβανα τ', τὰ ὁποῖα σὰν εἶδε αὐτὸς στεναχωρέθηκε καὶ βγῆκε στὴν ἄλλ' τὴν αὐλὴ νὰ διασκεδάσ' τὴ λύπ' του μὲ τῆς ὄρνιθες· ἔκατσε σ' ἕνα μέρος καὶ ἤλεγε μὲ τὸ νοῦτ'· «Τώρα κατάλαβα ἡ γυναῖκα μ' ποῦ δὲ μὲ 'γαπᾶ καὶ γιὰ μιὰ περιέργεια ἔνε ἱκανὴ νὰ θέλ' τὸ θάνατο μ', γιὰ αὐτὸ κ' ἐγὼ σὰν ἐπιμέν' θὰ πῶ τὴν αἰτία καὶ ἄς πεθάνω γιὰ ἕνα θᾶμα. Κεῖ ποῦ νοῦνζε ὁ πετνὸς 'νέβκε μιὰ ὄρνιθα· ὁ σκύλος ποῦ κάθονταν, «φοτοῦ δὲν 'ντρέπεσε», εἶπε στοῦ πετνό, τὸ ἀφεντικὸ ἔνε πικραμένο καὶ σὺ κάνς τέτοιες δουλιές 'μπροστά τ'. Ὁ πετνὸς ἔγλασε καὶ εἶπε στοῦ σκύλο. «Τὸ ἀφεντικὸ σὰν εἶχε γνῶσ' δὲν θελὰ νουνίζ· ἐγὼ ἔχω σαράντα γυναῖκες καὶ τῆς ὀρίζω ὅπως θέλω, καὶ κεῖνος ἔχ' μιὰ καὶ τὴ φοβάται· ἂν ἤμουν στοῦν τόπος καὶ ἡ γυναῖκα μ' ξανάλεγε τέτοιες ἀνοησίες θὰ γίνουμινα ἄντρας σωστός, καὶ θελὰ τὴν προμαζώσω γιὰ νὰ τὴν μάθω τί θὰ πῆ ἄντρας». Τὸν χωρατὰ αὐτὸν σὰν ἄκσε ὁ ἀφέντης κρυφοῦ ἔγλασε καὶ συκῶθηκε

καὶ πῆγε μέσα. Ἡ γυναῖκα τ' τὸν στεναχωροῦσε νὰ πῆ τὸ κρυφό, καὶ εἶχε ἔτοιμα τὰ σάβανα τ', εἰ δὲ καὶ μὴ θὰ ἀπόδειχνε πῶς δὲν τὴν ἄγαπᾷ. Τότες αὐτὸς χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἀρχισε νὰ τὴν ἰκετεύει, ὥστε δὲν ἄρχησε ἡ φιλονεικία· ἡ γυναῖκα τ' τὸν ἤλεγε ὅτι δὲν θέλ' νὰ ξέρ' τίποτε, νοῦτε τὴν μὲλ' γιὰ τὸ θάνατο τ', ἐπίμενε νὰ μάθ' τὸ μυστικὸ καὶ τὸν χούγιαζε πολὺ· τότε αὐτὸς ἀρκίνεσε νὰ φωνάζ' πλεῖότερο, ὥστε ποῦ ἀρχησε αὐτὴ νὰ τὸν παρακαλεῖ, καὶ ἔγειναν τότες γοῦλα μὲλ' καὶ γάλα καὶ ἀπὸ τότες γλυκωχοράτευαν. Σᾶν κοιμήθηκαν, σηκώνεται αὐτὸς τὰ μεσάνυχτα κρυφά, καὶ ἔσκαψε κείνο τὸ μέρος κ' ἔβγαλε τὸ πιθάρ' γεμάτο φλουργιᾶ, καὶ ὁ Δράκος ποῦ τὰ φύλαγε ἔσκασε καὶ χάθηκε. Τὸ πουργιᾶ ἀρκίνεσε νὰ ἰκετεύει πολλὰ πράγματα, κ' ἐτοιμάζονταν νὰ κἀν' ἓνα μεγάλο σπῆτ' καὶ ἀργαστήριον, κείν' τὴν ἡμέρα μοίραζε καὶ φλαουργιᾶ, βρέθηκα κ' ἐγὼ καὶ πέρα καὶ μ' ἔδωσε μιᾶ φούχτα καὶ βγαίνοντας τὴν πόρτα ὁ σκύλος του μὲ εἶπε Βάβ καὶ γὼ τὸν εἶπα Νὰ καὶ ἔφυγα.

Ἐπιμύθιον. Τὸ παραμῦθιον τοῦτο ἐξεικονίζει τὴν μεγάλην πολυπραγμοσύνην τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες πρὸ αὐτῆς εἶναι ἱκαναὶ νὰ θυσιάσουν καὶ τὰ τιμαλφέστερα διὰ νὰ μάθωσι μυστικόν τι, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου χαρακτηρίζει καὶ τὴν ἀπλοϊκότητα ἵνα μὴ εἶπω εὐθείαν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες διὰ νὰ φανοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρεστοὶ εἰς τὰς γυναῖκας τῶν διὰ γελοίας ἀπαιτήσεις τῶν κινδυνεύουν νὰ χάσουν καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν τῶν. Τοὺς τοιοῦτους ἀνδρας ἀκούω νὰ τοὺς ἀποκαλοῦν πετεινοκεφάλους, ἀλλ' οὔτοι εἶχον τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν νοῦν τοῦ πετεινοῦ δὲν θὰ περιέπιπτον ὡς εἶπεν ὁ πετεινὸς εἰς τὰς γυναῖκας ἀπερὶ σκεψίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1896.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΚΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ.

πρώην Ἐπίτιμος Ὑποπρόξενος ἐν Σαράντα-Ἐκκλησίας

